



Imatge: Activitat formativa al CEACV.

BUTLLETÍ INFORMATIU DEL CENTRE D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Núm. 24
Setembre 2017

BUTLLETÍ INFORMATIU DEL CENTRE D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Núm. 24. Setembre 2017

EQUIP D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DEL CEACV

SUMARI

0. EDITORIAL.....	3
1. LA RESSENYA LITERÀRIA	5
2. LA RESSENYA AUDIOVISUAL	7
3. ELS WEBS DESTACATS.....	9
4. LES APPS DESTACADES	11
5. LES BONES PRÀCTIQUES AMBIENTALS	13
6. CONEIX EL CEACV	14
7. L'ALMANAC DE L'HORT	16
8. ACTIVITATS D'EA D'ALTRES ENTITATS	18
9 ACTIVITATS AL CEACV	20
10 EL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ	26
11 NOVETATS CENTRE DOCUMENTACIÓ	27

0. EDITORIAL

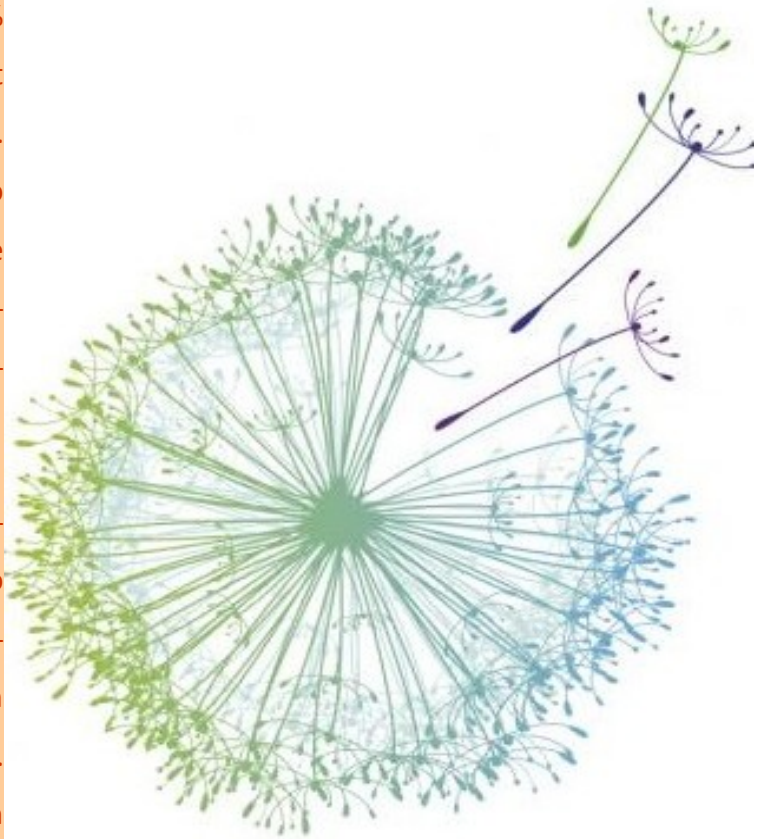
TURISME i SOSTENIBILITAT

El sector del turisme representa el 10 % del PIB de la UE i ocupa aproximadament 12 milions de persones (Eurostat, 2015). Segons l'últim informe de l'Organització Mundial del Turisme, amb una quota de mercat del 40,3 % de les arribades internacionals de turistes, la UE-28 és la destinació més buscada del món.

El turisme exerceix, sens dubte, un important paper en la creació d'ocupació. Però també interfereix en el territori. Especialment, el turisme massiu genera un bon nombre de problemes ambientals i socials. De fet, en els últims temps es produeixen en moltes destinacions moviments veïnals en contra del turisme massiu, al qual denominen "turisme agressiu".

Als espais naturals, els efectes negatius del turisme inclouen destrucció d'hàbitats, banalització i pèrdua de biodiversitat, ocu-

pació del territori, devastació de paisatges, increment de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, reducció d'embornals d'anhídrid carbònic, sobreexplotació de recursos hídrics, etc. A la mar: sobreaprofitament dels recursos pesquers, destrucció d'hàbitats marins, increment de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, reducció d'embornals d'anhídrid carbònic, etc. A les zones rurals: ocupació dels espais agrícoles i forestals, pèrdua de paisatges, empobriment patrimonial, devastació de paisatges, increment de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, reducció d'em-



2017
**AÑO INTERNACIONAL
DEL TURISMO SOSTENIBLE
PARA EL DESARROLLO**

bornals d'anhídrid carbònic, sobreexplotació de recursos hídrics, etc.; a més, les segones residències exigeixen serveis urbans permanents per a habitatges que tenen una ocupació amb una periodicitat molt irregular i que, en gran part de l'any, estan buits. A les ciutats: pèrdua dels serveis comercials de proximitat per als veïns i del teixit productiu de l'entorn (que se substitueixen per una oferta dirigida al turista de pas); encariment del preu de l'habitatge. En definitiva, empobriment sistèmic del sistema urbà.

D'altra banda, els efectes del canvi climàtic sobre l'activitat turística, que ja són una realitat i que s'incrementaran en el futur, faran necessari corregir infraestructures, adaptar calendaris, etc.

La Comunitat Valenciana va rebre, en 2016, 25 milions de turistes que van realitzar una despesa total pròxima als 10.800 milions d'euros. Quin és el cost de gestionar aquests milions de visitants per a una comunitat que té un poc menys de 5 milions d'habitants? El Consell ha publicat el seu *Codi ètic del turisme valencià*, amb l'objectiu d'aconseguir un turisme que tinga en compte aquests valors ètics per a obtindre, amb la coresponsabilitat de tots els agents i de la societat valenciana en conjunt, un turisme sostenible i responsable. Per a garantir que, efectivament, el turisme siga sostenible i responsable caldrà conèixer com interfereix en els paisatges, en el medi rural, en la trama urbana, en els cicles naturals o en la vida de les persones per a poder adaptar el model turístic a les conseqüències imposades pel canvi climàtic i als requisits que imposa la sostenibilitat.

Anna Pons Frígols

Cap de Secció d'Activitats del CEACV

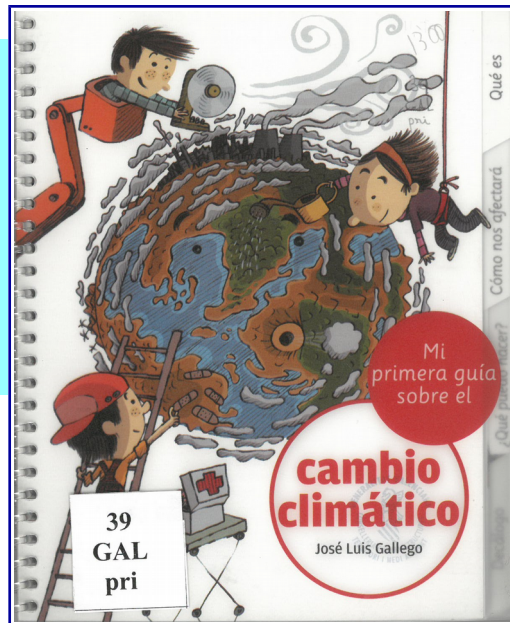
1. LA RESSENYA LITERÀRIA

**Mi primera guía sobre
el cambio climático**

J.L. Gallego

Ed. la Galera

2008. 48 p.



QUINA HA DE SER LA MEUA ACTITUD ENFRONT DEL CANVI CLIMÀTIC?

La vida en la Terra és possible, entre altres factors, gràcies a l'existència de la capa de gasos que l'envolten. L'atmosfera funciona a manera d'hivernacle, atrapa l'energia calorífica que arriba del Sol i proporciona les condicions idònies per al desenvolupament de la vida en el planeta. L'atmosfera està formada per una mescla de gasos de la proporció, dinàmica i interacció dels quals depèn en gran part el clima.

Al llarg dels 4.500 milions d'anys el clima de la Terra no ha deixat de modificar-se, l'anomalia actual és que els canvis s'estan donant de forma dràstica. La comunitat científica coincideix que l'augment de la temperatura del planeta registrat en les últimes dècades no respon a causa natural i veu el seu origen en l'acció de l'home, fonamentalment en les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle produïdes pel consum de combustibles fòssils i en el desenvolupament de l'agricultura i ramaderia industrial.

Els efectes de canvi climàtic ja es deixen notar en moltes zones del planeta. En el nostre entorn aquests canvis es manifesten amb primaveres més seques i estius més calorosos. Així com amb l'aparició de fenòmens climàtics extrems: llargues sequeres enfront de pluges torrencials.

Arribat a aquest punt, el que pertoca és frenar les causes que afavoreixen el canvi climàtic i adaptar-se a les noves necessitats. Habitem un planeta cada vegada més poblat, amb recursos naturals limitats. Per tant, caldrà revisar les demandes d'energia i de recursos, així com la seua distribució, la gestió dels residus, la forma de desplaçar-nos i la manera de consumir.

És responsabilitat de tots actuar enfront del canvi climàtic i de la nostra aptitud depén frenar els seus efectes. Aquestes són algunes de les mesures que podem adoptar en la nostra activitat quotidiana:

- Apaga, redueix i desconnecta. Es tracta d'optimitzar el nostre consum energètic.
- Mou-te millor. Mobilitat sostenible: camina, utilitza la bici i els transports públics.
- Redueix la generació de residus.
- Recicla, dóna una segona vida útil als teus residus.
- Redueix el consum d'aigua.
- Consumeix de forma responsable, esgota la vida útil dels aparells elèctrics i electrònics, i la resta de mobiliari i utensilis.
- Compra local, consumeix productes de proximitat, amb això fomentes l'economia local i evites el cost ambiental del transport de mercaderies.
- Respecta el teu entorn tant urbà com natural.
- Evita els incendis forestals, la crema de zones forestals multiplica les emissions de CO2 i redueix l'efecte d'engolidor de CO2 dels boscos.
- Transmet el missatge i col·labora de forma activa en la transformació de la societat i la seua resposta enfront de l'amenaça del canvi climàtic

Juana Navarro
Biòloga. Tècnica d'educació ambiental

2. LA RESSENYA

AUDIOVISUAL

EL CANVI CLIMÀTIC, UNA REALITAT MILLENIUM (TVE)

Just quan s'està celebrant la Conferència de París sobre Canvi Climàtic (COOP 21) Ramon Colom, director del programa de TVE **Millenium**, dedica el seu programa setmanal al Canvi Climàtic. Amb el títol **El Canvi Climàtic, una realitat**, el programa aborda aquesta qüestió que constitueix el principal repte que té la humanitat en aquests moments.

Després d'una curta entrevista a Antxon Olaba, expert en qüestions mediambientals i desenvolupament sostenible, un xicotet reportatge abordarà les conseqüències que el canvi climàtic està tenint sobre l'agricultura, les reserves d'aigua, la biodiversitat, etc.

A continuació el director del programa dóna pas a la tertúlia entre diversos invitats que constitueix el més interessant d'aquest programa. L'entrevista a Antxon Olaba marca el rumb de tot el programa: només la ignorància pot portar-nos a negar el canvi climàtic. La informació és bàsica. Però per a Olaba el problema és que una vegada estiguem informats, caiem en la desesperança, a pensar que no podem fer-hi res, per això considera necessari construir una esperança, mobilitzar la societat civil perquè pressione els governs i reconduir la situació.

Ja en la tertúlia, junt amb Ramon Colom, que obri el debat i planteja els temes i qüestions, i Antxon Olaba, participen Jacob Petrus, director i presentador del programa **Ací la terra**, Ferran Ballester, metge i investigador sobre la relació entre la salut i l'exposició a la contaminació atmosfèrica i meteorològica, i Cayetano López, catedràtic de Física.

Molts i variats són els aspectes del canvi climàtic que abordaran els contertulians al llarg de 45 minuts: tenim consciència del canvi climàtic, no obstant això, aquesta consciència no la trasllem a la nostra vida quotidiana; només aquells fenòmens extrems que succeeixen més prop (onades de calor a Europa, per exemple) ens impacten; el canvi climàtic és més un tema moral que un tema científic/tècnic; el consens europeu sobre els fonaments científics i els informes de l'IPCC (panell intergovernamental sobre canvi climàtic); la posició espanyola enfront del problema del canvi climàtic; la necessitat d'incorporar al debat aspectes de salut pública (segons l'OMS la contaminació associada a les emissions de partícules provoca més de 7 milions de defuncions prematures a l'any); la importància del compromís de Xina, país responsable del 25% de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, en la Cimera de París, inclús el paper que ha jugat l'Encíclica del papa Francisco, així com les opinions d'altres líders espirituals, en la comunicació del canvi climàtic a la societat... D'una forma dinàmica i senzilla, a manera de conversació, aquests 4 invitats van analitzant aquests i altres aspectes d'aquesta problemàtica global que ens afecta a tots "el CO₂ no coneix fronteres" comenta un dels contertulians, i que per tant requereix solucions globals.



De nou, al final de la xarrada, és Antxon Olaba qui marca el full de ruta: “Cal canviar la nostra actitud, adquirir un compromís ètic amb la forma de consumir... Però açò no va de canviar peretes o agafar la bici, sinó de canviar tot un model energètic basat en els combustibles fòssils i cal fer-ho en un curt espai de temps. Cal descarbonitzar l’economia i la societat.”

Si pots, no et perdes aquest interessantíssim acostament al problema del canvi climàtic. El trobaràs en Televisió a la Carta: <http://www.rtve.es/alacarta/videos/millennium/millennium-cambioclimaticorealidad/3397639/#aHR0cDovL3d3dy5ydHZlLmVzL2FsYWVhcnRhL2ludGVybm8vY29udG-VudHRhYmxlLnNodG1sP3BicT0yJm9yZGVyQ3JpdGVyaWE9REVTQyZtb2RsPVRPQyZsb2Nhb-GU9ZXMmcGFnZVNPemU9MTUmY3R4PTc2NDkwJmFkdlnlYXJjaE9wZW49ZmFsc2U=>

*Paloma Sánchez
Arqueòloga. Educadora del CEACV*

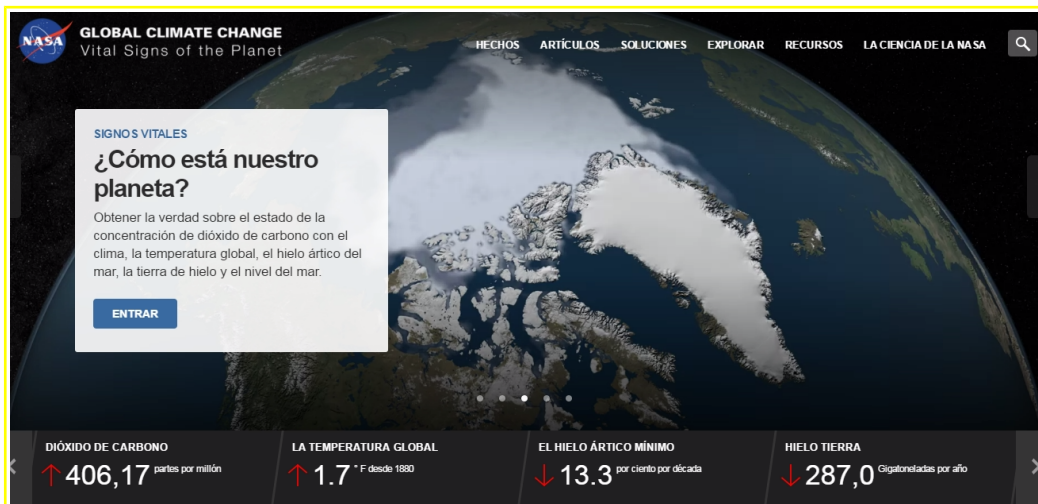
3. ELS WEBS DESTACATS

La xarxa ens ofereix multitud d'accesos a diferents opcions per conèixer millor que és això del canvi climàtic, aquestes són algunes d'elles.

GLOBAL CLIMATE CHANGE (NASA)

<https://climate.nasa.gov/>

Pàgina que arreplega tots els recursos de divulgació i comunicació de què disposa la NASA. Disposa material en tots els formats possibles, de descàrrega lliure i per a ús informatiu i docent. Les imatges i vídeos són propis i són espectaculars.



COMUNITAT PEL CLIMA

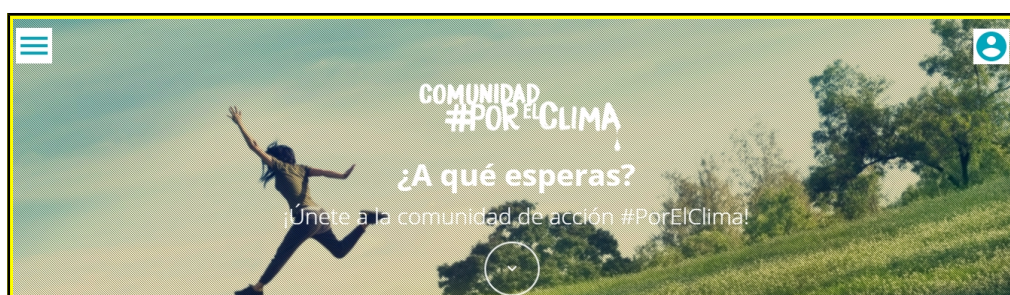
<https://porelclima.es>

La iniciativa es posa en marxa el 4 de novembre de 2016, dia en què entra en vigor l'Acord de París, després d'haver sigut ratificat per més de 55 països que cobreixen més del 55% de les emissions mundials. És una iniciativa per a recolzar la implementació de l'acord i el desplegament dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. Reuneix més de 800 entitats i particulars, que es comprometen amb accions concretes per a lluitar contra el canvi climàtic i ofereixen en el seu web infinitat de recursos per a posar en marxa accions i iniciatives a favor del clima.

L'acord assolit en desembre de 2015 a París, és el primer acord universal en la història de les negociacions sobre el canvi climàtic. Posar-lo en marxa suposa un repte sense precedents.

Tothom hi ha de fer la seua part: els governs, el sector privat, la societat civil i persones com tu.

Uneix-te a la Comunitat i contagia la teua acció enfront del Canvi Climàtic.



Contagia tu acción frente al cambio climático: crea y comparte tu plan de acción dentro de la Comunidad #PorElClima

El acuerdo conseguido en diciembre de 2015 en París es el primer acuerdo universal en la historia de las negociaciones sobre el cambio climático. Ponerlo en marcha supone un reto sin precedentes.

Todo el mundo tiene que hacer su parte: los gobiernos, el sector privado, la sociedad civil y personas como tú.

Únete a la Comunidad #PorElClima y contagia tu acción frente al Cambio Climático

OFICINA CATALANA DEL CANVI CLIMÀTIC

<http://canviclimatic.gencat.cat/es/>

*L'Oficina Catalana del Canvi Climàtic és l'òrgan tècnic del Govern de la Generalitat de Catalunya, adscrit a la Direcció General de Qualitat Ambiental i Canvi Climàtic de la Secretaria de Medi Ambient, encarregat d'impulsar a Catalunya l'establiment d'estratègies, plans i projectes en matèria de canvi climàtic. **Entre moltes altres funcions, desenvolupa** metodologies de càlcul de les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle per a les organitzacions, els seus productes i serveis, i recolza la participació d'empreses, de les administracions i d'altres institucions i organitzacions en projectes i programes voluntaris de mitigació i adaptació.*

The screenshot shows the website interface for the 'Oficina Catalana del Canvi Climàtic'. At the top left, it displays the logo of the Generalitat de Catalunya and the URL 'gencat.cat'. A search bar contains the text 'impacte HOME'. On the left side, there is a vertical navigation menu with the following items: 'El cambio climático', 'Oficina Catalana del Cambio Climático', 'Servicios y trámites', 'Políticas', 'Reducción de emisiones', 'Comercio de derechos de emisión', 'Campañas y comunicación', and 'Normativa'. The main content area features four large blue tiles with white and yellow accents, each representing a different program or project: 'COMPENSACIONES VOLUNTARIAS' (Programa compensación), 'ACORDS VOLUNTARIS' (Dirigido a organizaciones), 'ESCACC 2013-2020' (Seguimiento y evaluación ESCACC), and 'MEDACC' (Proyecto europeo de adaptación). Below these tiles, there is an 'Actualidad' section with the date 'Martes, 06 de junio de 2017' and an 'RSS' link.

*Serafín Huertas Alcalá
E.T. Agrícola. Educador del CEACV*

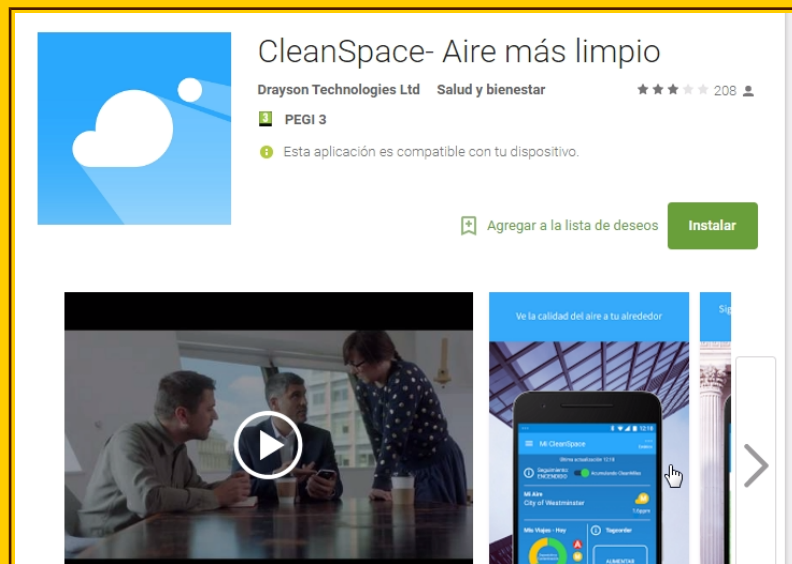
4. LES APPS DESTACADES

APPS PER REDUIR LA TEUA EMPRENTA EN EL PLANETA

CleanSpace

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.draysontechnologies.cleanspace&hl=es_419

Aquesta aplicació permet mesurar el nivell de contaminació atmosfèrica de l'entorn pròxim a l'usuari. CleanSpace indica quant **diòxid de carboni evites emetre si, en compte de desplaçar-te en vehicles de motor, ho fas de manera més sostenible**. Disponible per a [iOS](#) i [Android](#).



Negotiator

<https://play.google.com/store/apps/details?id=unfccc.negotiator&hl=es>

Impulsada per Nacions Unides, mostra la informació més rellevant sobre les seues xarrades i notes de premsa enfocades al canvi climàtic i la presenta en aquesta aplicació gratuïta amb actualitzacions diàries. Els articles estan disponibles en anglès per defecte, però també en permet la traducció a l'espanyol i al francès. Disponible per a [iOS](#) i [Android](#).



#climate

<https://itunes.apple.com/us/app/climate/id786894088?mt=8>

Aquesta app presenta l'oportunitat de difondre projectes beneficiosos per al nostre entorn gràcies a "aquest efecte xarxa" de #Climate. Açò provoca un efecte inspirador en els seus usuaris. Només per a iOS



*Serafín Huertas Alcalá
E.T. Agrícola. Educador del CEACV*

5. LES BONES PRÀCTIQUES AMBIENTALS

EL CÀLCUL DE L'EMPREMPTA DE CARBONI

El Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana (CEACV) va crear en 2012 una CALCULADORA DE PETJADA DE CARBONI dissenyada perquè aquelles entitats interessades a reduir el seu impacte ambiental pogueren fer-ho.

La petjada de carboni és una ferramenta utilitzada per a calcular les emissions de tots els gasos d'efecte d'hivernacle (GEH) associats a organitzacions, esdeveniments o activitats o al cicle de vida d'un producte. L'objectiu és determinar, valorar i comunicar la contribució al canvi climàtic d'estes, així com la identificació d'opcions per a la reducció d'emissions i costos. S'expressa en tones de CO₂ equivalents.

El càlcul de la petjada de carboni constituïx una ferramenta important en la lluita contra el canvi climàtic, en especial per la seua aplicació als sectors difusos.

Esta calculadora aborda el càlcul de la petjada de carboni corporativa, és a dir, s'ocupa de les emissions derivades de l'activitat de l'entitat associades al consum energètic de les instal·lacions que ocupa i a la mobilitat generada en l'execució de les seues activitats. Com a ferramenta de càlcul, la petjada de carboni pot contribuir a:

- Reduir les emissions de GEI. Identificar potencials reduccions de consums, costos i altres emissions.
- Donar resposta a una demanda creixent d'informació per part dels ciutadans.
- Ajudar a complir determinats requisits legals.
- Proporcionar a la gestió de les emissions de CO₂ un valor estratègic dins de l'organització.
- Millorar la imatge de l'organització.

El material disponible en la web del CEACV (<http://www.cma.gva.es/ceacv>) consta d'un full de càlcul Excel i una guia metodològica. Qualsevol entitat interessada pot descarregar-la prèvia petició al CEACV. Per a més informació poden contactar amb el CEACV a través del seu web o del correu ceacv@gva.es.

Per a descarregar el material:

<http://www.agroambient.gva.es/web/ceacv>

CALCULADORA DE EMISIONES DE GEI CEACV (actualizada junio 2016)		
Nombre de la entidad		
Periodo de cálculo de emisiones		
Responsable del cálculo		
RESUMEN		
ALCANCE 1		
1.	01 CO ₂	E: Emisiones directas de las actividades que controla la organización
2.	01 CO ₂	
3.	01 CO ₂	
4.	01 CO ₂	
5.	01 CO ₂	
6.	01 CO ₂	
7.	01 CO ₂	
8.	01 CO ₂	
TOTAL	01 CO ₂	

Serafín Huertas Alcalá
E.T. Agrícola. Educador del CEACV

6. CONEIX EL CEACV

Formació En Línia del CEACV

El CEACV entre els seus objectius té el de formar a la ciutadania en general sobre aquells aspectes ambientals d'interés.

Aquest objectiu general es concreta en el desenvolupament de diverses línies formatives que es desenvolupen en el mateix centre de forma presencial o a través de cursos inclosos en plataformes de formació en línia.

Aquests cursos són de diversa tipologia, temàtiques, continguts i dirigits a diversos perfils d'alumnat.

Centrant-nos en els cursos que es recolzen en les plataformes de formació en línia, des del CEACV es desenvolupen diverses iniciatives d'aquest tipus.

Cursos Saps

Aprofitant la plataforma SAPS de la Generalitat Valenciana, el CEACV disposa actualment de 3 cursos que es poden desenvolupar íntegrament a través d'aquesta via.

“Bones pràctiques ambientals en la llar”, “Combatre el canvi climàtic des de la llar”, “El reciclatge de residus d'origen domèstic” són els tres cursos dissenyats, gestionats i tutoritzats des del CEACV. Destinats al públic en general, cada un d'ells es desenvolupa en un període de temps de 10 hores, i compten amb una part teòrica que ha de ser complementada a través de la realització d'una sèrie d'exercicis senzills preparats pels professors tutors de cada curs.

Si es completen, s'emet un certificat de realització del curs.

Aquests cursos es repeteixen al llarg de l'any en 4 ocasions cada un d'ells.

<http://www.saps.gva.es/>

Curs Sistemes de Gestió Ambiental

Es desenvolupa en la plataforma Campus Ambiental.

És un curs especialitzat sobre sistemes de gestió ambiental, en el qual es poden conèixer els principis bàsics, organització, requisits, documentació, evolució..., d'aquests sistemes de control ambiental. Aquest curs està dirigit a tècnics, professionals... que volen iniciar-se en el coneixement d'aquests sistemes.

El curs compta amb un total de 80 hores lectives, durant el qual s'ha d'accedir al total dels continguts teòrics, s'han de completar exercicis i s'han de realitzar també algunes tasques que va introduint el tutor del curs, i que corregeix de forma personalitzada.

Aquest curs es realitza una sola vegada al llarg de l'any, generalment de setembre a novembre. Compta amb una sessió presencial en el CEACV.

<http://www.agroambient.gva.es/web/ceacv/campus-ambiental>

Cursos CEFIRE

En col·laboració amb el Cefire de València, i aprofitant la plataforma Moodle, el CEACV ha dissenyat i desenvolupa diversos cursos de formació dirigits a professorat.

Els cursos són: “Ecoauditoria escolar”, “Combatre des de l'aula el canvi climàtic: càlcul de l'empremta de carboni”, “Recursos per a explicar al teu alumnat que és el CC”, “Consum responsable i transformador”. Cada un amb una duració entre 30 i 40 hores.

S'hi desenvolupa una part teòrica combinada amb exercicis pràctics. La tutorització i correcció dels exercicis personalitzada és realitzada per tècnics del CEACV. Tenen 1 o 2 sessions presencials en el CEACV.

<http://www.ceice.gva.es/web/formacion-profesorado>

Víctor Benlloch Tamborero
Biòleg. Tècnic del CEACV

7. L'ALMANAC DE L'HORT

El CEACV disposa entre les seues instal·lacions, de l'Hort Històric de la C.V., un espai que recull la història dels cultius en el territori valencià i mostra la relació de l'home amb el medi ambient a través de l'agricultura. Esta és la secció dedicada a ell.

EL CULTIU DE TEMPORADA

L'OCRA

L'ocra de nom científic *Abelmonchus esculentus*, és una fanerògama tropical originària d'Àfrica, se l'anomena de diverses maneres, algunes d'elles divertides a l'oïda, *molondrón*, *gombo*, *quimbombó*, *bamia*. La planta va arribar al continent americà, des d'Àfrica, amb el comerç atlàntic d'esclaus.

És una planta anual, erta i pot arribar a tindre entre 1,75 i 3m d'alçària. Les fulles més madures presenten color verd en el feix i verd clar en el revés. Les flors són solitàries i de color blanc-groguenc excepte en la base dels pètals que presenta un tacat color púrpura o malva. El fruit és una càpsula cònica, amb peduncle, que pot arribar als 30cm de longitud, solcat o llis, en funció de la maduresa. La coloració que presenta va del verd, al groc o roig segons les varietats. Les llavors són de color gris fosc, esfèriques d'uns 3mm de diàmetre, aquestes, una vegada madures i torrades, poden utilitzar-se per a fer un sucedani del café.

SABIES QUÈ...?

La collita dels fruits ha de fer-se en plena maduració, en cas contrari es fan fibrosos i endureixen. Contenen una substància mucilaginosa, de textura gelatinosa útil per a espessir sopes i ragús.

És una verdura fràgil que es pot conservar de 2 a 3 dies en el frigorífic en una bossa de paper. Es tracta d'un recurs desconegut en els restaurants d'Europa, però no ocorre el mateix a Amèrica i Orient. L'ocra guisada amb tomaca és un plat típic grec. L'abundància de mucíl·lag dels seus fruits, constitueix un remei per a la gola i un remei per a persones amb reflux, gastritis, úlcera o per a l'ardor d'estómac. Té efecte protector de la mucosa digestiva i per la seua capacitat d'absorbir aigua estimula el tracte intestinal i evita el restrenyiment.



A TAULA!

OCRES AMB TOMACA

Ingredients: ocres, ceba, tomaques, vinagre, oli, alls, pebre mòlta, 1 culleradeta de sucre, llima fresca i jolivert.

Elaboració: talla les ocres i col·loca-les en un tassó gran, marina-les amb sal i vinagre i deixa-les reposar de 30 min. a 1 hora. Escorre-les i renta-les bé. Calfa l'oli d'oliva, afig les cebes i remou fins que estiguen tendres. Afig les ocres i cuina remonent-ho durant uns 3 minuts més, fins que les vores comencen a prendre color. Afig l'all i mescla'l durant mig minut. Després afig les tomaques i cuina a foc lent, remonent-les sovint, afig també pebre i sucre. Si cal, perquè ens agrada una consistència més líquida, afig aigua fins a cobrir les ocres. Posa-ho a foc lent 45 minuts fins que les ocres estiguen molt tendres. Afig el jolivert i el suc de llima i cuina a foc lent uns altres 5 minuts. Prova i ajusta de sal. Retira-ho del foc i serveix a temperatura ambient.

Salut i bon profit!



EL QUADERN DE L'HORTELA

Durant estos mesos no t'oblides de...

Època en la que es cullen multitud de productes de l'horta: melons, melons d'argel, carabasses, tomaques, albergines, pebrots...

Cal deixar descansar parcel·les de cultiu per a previndre la propera plantació de cultius d'estiu. I arruixar per mantindre la producció de forma habitual.

Pepa Prósper Candel
Biòloga. Educadora del CEACV

8. ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL D'ALTRES ENTI- TATS

FUNDACIÓ VICTORIA LAPORTA CARBONELL CUSTODIANT EL TERRITORI PER A TOTS

Qui som?

La Fundació C.V. Victoria Laporta Carbonell, és una xicoteta entitat sense ànim de lucre, formada per professionals amb experiència en l'estudi, conservació i gestió activa d'ecosistemes mediterranis.

El nostre objectiu fundacional i el suport del nostre patronat se centren en el coneixement dels ecosistemes, la seua flora i fauna i la seua preservació i millora, la posada en valor del patrimoni cultural i etnogràfic de la Serra de Mariola, la formació de professionals en medi ambient i l'educació ambiental.



Què fem?

Estem des del 2004 estudiant i gestionant Buixcarró, una finca forestal heterogènia de 650 hectàrees, inclosa completament en el Parc Natural de la Serra de Mariola, i concretament entre els municipis de Bocairent (València) i Banyeres de Mariola (Alacant).

Convençuts que la Custòdia del Territori i les iniciatives privades enfocades en la conservació de la naturalesa tenen un paper molt important per a preservar les nostres espècies i espais naturals, gestionem de forma responsable este fantàstic enclavament, amb el suport i la col·laboració de les entitats que conformen el nostre patronat, o per mitjà de convenis i projectes conjunts amb centres educatius, universitats, associacions conservacionistes, administracions, etc.

I seguint amb esta filosofia, estem molt lligats amb el naixement de la "plataforma valenciana d'empreses i biodiversitat" convençuts que les empreses volen conèixer i col·laborar en els projectes i entitats que treballem en la conservació i posada en valor del patrimoni natural valencià.



Ara, a més a més, oferim en este entorn natural privilegiat i atenció, la possibilitat de disfrutar d'activitats, guiades i animades per a escolars, educació ambiental, i interpretació de la naturalesa, activitats en les quals per mitjà d'un quadern de camp com els tradicionals naturalistes ajudem els nostres jòvens a descobrir els nostres hàbitats i la importància de les espècies que els conformen i la forma d'observar-les i disfrutar-les sense pertorbar-les.

Estos programes d'educació ambiental amb escolars els complementem amb activitats enfocades al coneixement de la naturalesa nocturna, l'apicultura mediambiental sostenible, usos i plantes tradicionals, bolets, etc., dirigides a tots els públics i que també s'orienten a donar a conèixer l'entorn que amb tant d'afecte cuidem des de fa anys.

Finalment, treballem per a oferir a aficionats a la fotografia de naturalesa cursos, tallers i la possibilitat d'acostar-se i disfrutar de la fauna que habita Buixarró o identificar i fotografiar insectes, flora, i paisatges.

F.V.L.

9. PROGRAMA D'ACTIVITATS DEL CEACV

Setembre a desembre 2017

PROGRAMES TEMÀTICS PER A CENTRES EDUCATIUS

SETMANA EUROPEA DE LA MOBILITAT

Coincidint amb la Setmana Europea de la Mobilitat, el CEACV ha preparat un programa d'activitats amb la finalitat d'implicar els usuaris en els temes relacionats amb la mobilitat eficient i sostenible. El lema d'enguany “Compartir et porta més lluny” pretén animar a fomentar solucions de mobilitat compartida i destacar els beneficis de sistemes de transport més nets, basant-nos en les tecnologies de transport intel·ligents.



La idea consisteix a fomentar i proporcionar mesures que afavorisquen el transport sostenible i invitar els usuaris a provar alternatives al vehicle privat.

Aquestes activitats estan orientades a conèixer mitjans de transport més eficients, a fomentar l'educació viària, a ser conscients de les repercussions que els diferents transports tenen per a la salut de les persones i del planeta en general.

El CEACV també anima els usuaris a accedir a les instal·lacions fent ús de la bicicleta. En general, mitjançant una sèrie d'accions comunicatives i divulgatives, el Centre es compromet en l'educació perquè es pugui optar pels desplaçaments no motoritzats en aquells casos que siga possible.

Les activitats es fan en horari matinal, entre les 9.00 i les 14.00 hores, de dilluns a divendres. De l'11 al 24 de setembre de 2017.

PA, OLI I VI, BÀLSAM DIVÍ

L'última quinzena d'octubre el CEACV ha dissenyat una sèrie d'activitats relacionades amb les oliveres, activitats que van destinades principalment als grups escolars d'educació infantil, primària i primer cicle de secundària.

Les diverses activitats que s'han programat tenen com a objectiu donar a conèixer el cultiu de l'olivera i la transcendència d'aquest cultiu en la cultura mediterrània; mostrar els productes derivats del cultiu de l'olivera i la importància que tenen per a la salut i l'alimentació; mostrar



els beneficis ambientals del cultiu ecològic de l'olivera, i descobrir l'enorme riquesa biològica i paisatgística que hi ha al voltant de l'oliverar.

Les activitats es fan en horari matinal, entre les 9.00 i les 14.00 hores, de dilluns a divendres.

PROGRAMA DE FORMACIÓ AMBIENTAL

El CEACV ofereix tallers formatius per a completar la formació de les persones relacionades amb l'educació ambiental.

Amb l'objectiu de proporcionar coneixements i experiències pràctiques, aplicables i reproduïbles sobre diferents temes que ajuden a ampliar els recursos de persones interessades a portar a terme activitats d'educació ambiental s'han programat els cursos i tallers següents:

FORMACIÓ EN LÍNIA

Dins del Programa de formació en línia en matèria de medi ambient, el CEACV té prevista la realització de diversos cursos de formació entre juny i octubre de 2017.

PROGRAMA FORMATIU SAPS MEDI AMBIENT

El reciclatge de residus d'origen domèstic

4a edició. Del 20 de setembre al 27 d'octubre de 2017

Bones pràctiques ambientals a la llar

4a edició. Del 20 de setembre a 27 d'octubre de 2017

Combatre el canvi climàtic des de la llar

3a edició. Del 20 de setembre al 27 d'octubre de 2017

4a edició. Del 8 de novembre al 15 de desembre de 2017

PROGRAMA FORMATIU CAMPUS AMBIENTAL

Introducció a la gestió ambiental empresarial (40 hores)

Del 18 de setembre al 24 de novembre de 2017

Més informació

www.agroambient.gva.es/ca/web/ceacv/formacion // www.saps.gva.es

ACTIVITATS FAMILIARS

DIUMENGE FAMILIAR. RODANT PER L'ALQUERIA

24 de setembre de 2017



Activitats per a famílies

El Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana CEACV, participa enguany en la celebració de la SEM amb el lema “Compartir et porta més lluny”. Amb aquest fi el CEACV ha

preparat un diumenge familiar amb diverses activitats per a tota la família: senderisme, marxa amb bici, taller de posada a punt de la bici, jocs i gimcanes.

Horari: de 10 a 13 hores.

Recomanacions: porteu l'esmorzar.

Activitat gratuïta. Cal fer la inscripció prèvia. Informació i inscripcions al 962680000.

DIUMENGE FAMILIAR. LES OLIVERES

22 d'octubre de 2017

Activitats per a famílies

Amb el títol “Les oliveres”, el CEACV ha organitzat per al diumenge 22 d'octubre una jornada lúdica i divertida amb l'objectiu de conèixer les oliveres i els productes que se n'obtenen.

S'han programat diferents activitats al voltant de les oliveres perquè tots els participants puguin gaudir durant el matí de tot el que envolta el món de l'oliverar: itineraris, tallers, exposicions, com també les tasques de la collita i la recol·lecció.

Horari: de 10 a 13 hores.

Recomanacions: porteu l'esmorzar.

Activitat gratuïta. Cal fer la inscripció prè-

via. **Informació i inscripcions al 962680000**

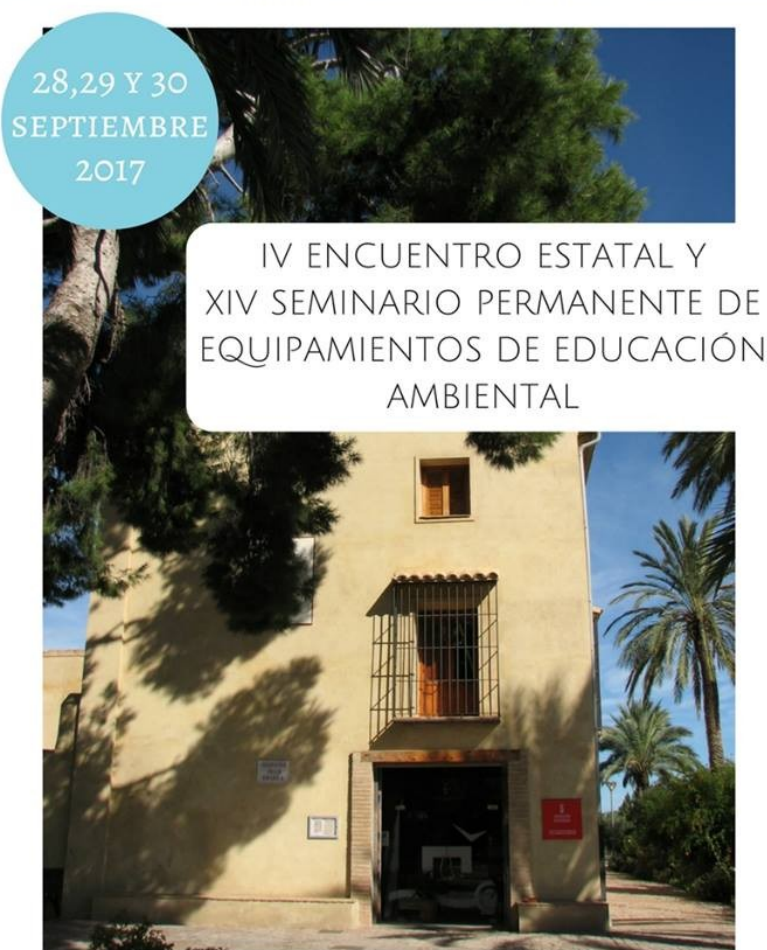


JORNADES I ESDEVENIMENTS

IV TROBADA ESTATAL D'EQUIPAMENTS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

28, 29 i 30 de setembre de 2017

Enguany celebrem la quarta edició d'aquesta Trobada Estatal d'Equipaments d'Educació Ambiental, la primera edició de la qual va organitzar en 2012 ONDAS (xarxa andalusa de centres d'educació ambiental) amb la pretensió d'oferir un espai per a la reflexió i el debat, per a poder analitzar noves estratègies educatives per a impulsar en la societat els valors de la sostenibilitat, i també per a poder treballar de forma conjunta en la recerca de mètodes per a consolidar els nostres projectes. Un any després, en 2013, el CENEAM va organitzar la II Trobada, coincidint amb el Seminari Permanent el grup de treball del qual reuneix amb periodicitat anual. En aquesta ocasió es va prendre la decisió que la trobada s'organitzara cada dos anys. En 2015, es va celebrar el III Trobada en el Centre Biodiversitat d'Euskadi (Torre Madariaga, Busturia), organitzat conjuntament pel CENEAM i El Govern Basc.



CENTRO DE EDUCACIÓN AMBIENTAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA (SAGUNT)

28,29 Y 30
SEPTIEMBRE DE 2017



Us convidem a participar en aquesta IV Trobada, que organitzem conjuntament el CENEAM i el Centre d'Educació Ambiental de la Comunitat Valenciana (CEACV), pertanyent a la Generalitat, per a continuar aprofundint en les estratègies educatives per a impulsar la sostenibilitat en la societat des dels equipaments d'educació ambiental. La IV Trobada coincideix amb el XIV Seminari Permanent del CENEAM.

Destinataris

Professionals que treballen en equipaments d'educació ambiental i educadors ambientals interessats en la temàtica.

Inscripció

Modalitats de preu d'inscripció:

- 50 €
- 40 € per persona si s'inscriuen dues persones del mateix equipament o empresa.
- 30 € per persona si s'inscriuen tres persones o més del mateix equipament o empresa.

La inscripció inclou la participació en les activitats de la IV Trobada i els dinars i sopars. No inclou l'allotjament.

Ja podeu preinscriure-vos a través de la nostra web. Places limitades.

Més informació

www.agroambient.gva.es/web/ceacv

encuentroequipedam2017@gva.es – Telèfons: 962680000 – 608667937

11. EL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DEL CEACV

Es poden realitzar consultes en sala. La biblioteca disposa de la consulta de materials en sala i assessorament d'un tècnic. També disposa d'un ordinador connectat a internet, per a qualsevol recerca d'informació o per a poder realitzar tasques que precisen d'un suport informàtic.

Utilitzar el servei de préstec extern. Permet el préstec de fins 4 documents durant un termini màxim de 15 dies. El préstec pot ser presencial o per correu. En este últim cas, l'enviament de materials està limitat a un pes màxim de 3 Kg. La devolució de documents per correu sempre corre a càrrec de l'usuari per correu certificat.

Recerques bibliogràfiques. El Centre de Documentació del CEACV realitza, a petició de l'usuari, recerques bibliogràfiques per temes entre els materials que té disponibles.

Tècnic del Centre de Documentació–Biblioteca del CEACV: Víctor Benlloch

Tel. consulta: 96 268 00 00 Fax: 96 267 29 44

Correu electrònic: biblioteca_cea@gva.es

Devolució per correu postal: CEACV. Apartat de correus 100. 46520 Port de Sagunt (València).

Horari: dilluns a divendres de 9:00-14:00 i dilluns a dijous de 16:00-18:00 (estiu vesprades tancat).

Ubicació del CEACV:

CENTRE D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Alqueria dels Frares. Partida de Gausa.
Carretera de la Siderúrgica, km. 2
46500 Sagunt (València)

El Centre de Documentació del CEACV sol·licita la cesió o donació de bibliografia per a augmentar els fons destinats a ús públic.

12. NOVETATS REBUDES AL CENTRE DE DOCUMENTACIÓ DEL CEACV

DOCUMENTS INCORPORATS AL FONS BIBLIOGRÀFIC DURANT ELS MESOS DE FEBRER A JUNY DE 2017

0. EDUCACIÓ AMBIENTAL

- CONSTRUYENDO JUNTOS UNA COMARCA MÁS SOSTENIBLE. 2016. Lafarge.
- APROFITAMENT DIDÀCTIC DELS ARBRES AUTÒCTONS. IES La Malladeta. 2012.
- EL HUERTO ESCOLAR. IES La Malladeta. 2009.

1. MEDI NATURAL

- TRENTA ANYS, TRENTA MIRADES. V. Llorens, B. Dies. 2017. CAMA.

3. POLÍTICA AMBIENTAL

- GESTIÓN AMBIENTAL. S. Añover. Edite Formación. 2011.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES

- Eroski Consumer. Núm. 215.
- Mètode. Núm. 92 i 93.
- Reciclaje al día. Núm. 31.
- Estratos. Núm. 117.
- Seguridad y promoción de la salud. Núm. 140.